

YHTEISTOIMINTASOPIMUS KUOPION KAUPUNKISEUDUN JOUKKOLIIKENTEEN JÄRJESTÄMISTEHTÄVISTÄ

1. SOPIMUKSEN SOPIJAOSAPUOLET JA TARKOITUS

Tämän sopimuksen sopijaosapuolia ovat Kuopion kaupunki ja Siilinjärven kunta (jäljempänä sopijakunnat), joiden aluetta kutsutaan tässä sopimuksessa Kuopion kaupunkiseuduksi.

Tämä sopimus on Kuopion kaupunginvaltuuston ja Siilinjärven kunnanvaltuuston 13.6.2011 hyväksymän yhteistoimintasopimuksen päivitys, jossa sopimus muutetaan vastaamaan lainsäädännössä ja joukkoliikennejärjestelmässä tapahtuneita muutoksia.

Tällä sopimuksella sovitaan Euroopan parlamentin ja neuvoston antaman asetuksen mukaisista rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista (palvelusopimusasetus, PSA) sekä kansallisen liikennepalvelulain mukaisesti yksinomaan sopijakuntien alueella harjoitettavan joukkoliikenteen järjestämisestä, muista palvelusopimusasetuksessa ja liikennepalvelulaissa paikalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle säädetyistä tehtävistä sekä kuntien keskenään sopimista joukkoliikenteen tehtävistä.

Sopijakunnat hoitavat nämä tehtävät kuntalain 51 § ja 54 § mukaisesti siten, että Kuopion kaupunki vastuukuntana on perustanut niistä huolehtimaan yhteisen toimielimen.

2. YHTEISTOIMINNAN TAVOITTEET JA YLEISET PERIAATTEET

Yhteistoiminnan tavoitteena on toteuttaa kuntarajat ylittävää yhteistyötä joukkoliikenteen järjestämisessä voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti sekä kehittää ja koordinoida seudullista joukkoliikennettä ja kuntien henkilökuljetuksia siten, että joukkoliikenteen ja henkilökuljetusten palvelutaso paranee ja palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja taloudellisesti.

Kaupunkiseudun joukkoliikenneviranomaisen toimivalta-alueelle määriteltäjä joukkoliikenteen palvelutasoa ja sen pohjalta laadittua yhteistä joukkoliikennesuunnitelmaa tarkistetaan määrävälein. Niissä otetaan huomioon sopijakuntien itse määrittelemät lähtökohdat ja tavoitteet. Toimivalta-alueen joukkoliikenteen hankinnat tehdään kilpailuttamalla niin, että saavutetaan kunnille edullisin lopputulos, eri kokoisilla linja-autoyrityksillä on mahdollisuus menestyä tarjouskilpailuissa ja kilpailu alueella säilyy.

Edelleen yhteistoiminnalla huolehditaan kuntien edunvalvonnasta valtionavustusten hakemisessa ja Pohjois-Savon Ely –keskuksen (maakuntauudistuksen jälkeen Pohjois-Savon maakunnan) järjestämän joukkoliikenteen suunnittelussa sekä suunnitellaan muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa alueen joukkoliikennepalveluiden kytkentä ja yhteensovittaminen laajempaan joukkoliikennejärjestelmään. Lisäksi suunnitellaan ja hankitaan sopijakuntien ja niiden eri toimialojen tarvitsemia muita henkilökuljetuksia ja koordinoidaan niitä joukkoliikennepalvelujen kanssa.

3. YHTEISTOIMINTASOPIMUKSEN MUKAISET TEHTÄVÄT

Toimivaltaisen viranomaisen tehtäviin kuuluvat kaikki lainsäädännön mukaiset toimivaltaisen viranomaisen tehtävät sekä kuntien keskenään sopimat joukkoliikenteeseen ja muihin henkilökuljetusten järjestämiseen liittyvät tehtävät. Lainsäädännön muuttuessa yhteistoimintasopimukseen sisältyvät tehtävät muuttuvat vastaavasti. Muusta syystä kuin lainsäädännön muuttumisesta johdettava tehtävien olennainen muuttaminen vaatii molempien sopijakuntien hyväksymisen.

Yksinomaan sopijakuntien muodostamalla alueella harjoitettavan joukkoliikenteen toimivaltaisena viranomaisena on Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta.

Sopijakuntien joukkoliikenteen ja muiden henkilökuljetusten asiantuntijapalvelut, kuten suunnittelun ja hankinnan, hoitaa Kuopion kaupunkiympäristön suunnittelupalvelujen joukkoliikenne ja henkilökuljetukset –yksikkö (jäljempänä joukkoliikenneyksikkö).

4. YHTEISET TOIMIELIMET

4.1 Joukkoliikennelautakunta

Joukkoliikenneviranomaisen tehtäviä hoitaa Kuopion kaupungin kaupunkiympäristön palvelualueeseen kuuluva Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta. Sen toimivalta-alueeseen kuuluvat Kuopion kaupunki ja Siilinjärven kunta.

Lautakunnassa on seitsemän (7) jäsentä, joista Kuopion kaupunki valitsee viisi (5) jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen ja Siilinjärvi kaksi (2) jäsentä ja kummallekin henkilökohtaisen varajäsenen. Kuntien kesken neuvotellaan lautakunnan jäsenvalinnat siten, että lautakunnan kokoonpano täyttää tasa-arvolain vaatimukset ja on jäsenkuntien viimeksi suoritettun yhteenlasketun kunnallisvaalituloksen mukainen.

Puheenjohtajan nimeää Kuopio ja varapuheenjohtajan Siilinjärvi.

Joukkoliikennelautakunnan asioiden esittelystä määrätään Kuopion kaupungin hallintosäännössä (136 §).

Läsnäolo- ja puheoikeus lautakunnan kokouksissa on Kuopion kaupunginhallituksen ja Siilinjärven kunnanhallituksen edustajilla, sopimuskuntien kaupungin- tai kunnanjohtajalla, apulaiskaupunginjohtajalla tai vastaavalla viranhaltijalla sekä Siilinjärven joukkoliikenteen vastuuviranomaisella.

Joukkoliikennelautakunnan toimintaa ohjaavat kuntalaki, Kuopion kaupungin hallintosääntö ja kaupunkiympäristön palvelualueen toimintasääntö.

Joukkoliikennelautakunnan tehtävät ja ratkaisuvallat toimivaltaisena viranomaisena ovat:

- päättää yksinomaan toimivalta-alueensa sisällä harjoitettavan joukkoliikenteen järjestämistä vasta
- valmistelee ja tekee kunnille esityksen toimivalta-alueensa joukkoliikenteen tavoiteltavasta palvelutasosta
- päättää ja toimeenpanee toimivalta-alueensa joukkoliikenteen palvelutason
- päättää lippu- ja maksujärjestelmästä (lipputyypit, lippujen asiakashinnat ja maksuvyöhykkeet)
- päättää yksinomaan toimivalta-alueensa harjoitettavan joukkoliikenteen hankinnasta
- päättää kuntien ja valtion toimivalta-alueelle joukkoliikenteeseen osoittamien tukien, avustusten ja määrärahojen hakemisesta ja käyttämisestä
- antaa lausunnot toisen viranomaisen toimivaltaan kuuluvasta joukkoliikenteestä, jos muutoksilla on oleellista vaikutusta yhteistoiminta-alueen palvelutasoon
- hoitaa muut palvelusopimusasetuksissa ja liikennepalvelulaissa paikalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle määrätyt tehtävät.

Lisäksi lautakunnalla on seuraavia yleistehtäviä:

- laatii joukkoliikenteen talousarviot, toimintasuunnitelmat ja tilinpäätökset sekä huolehtii tehtäviinsä liittyvästä seurannasta, raportoinnista ja tietojen hallinnasta

- selvittää joukkoliikenteen palvelutarpeita ja huolehtii kuntalaisten vaikuttamismahdollisuudesta palveluun
- osallistuu liikennejärjestelmä- ja maankäyttösuunnitteluun
- päättää joukkoliikenteen kehittämissuunnitelmien käynnistämisestä ja ohjaa niiden laatimista
- osallistuu joukkoliikenteen infran sekä maksu- ja informaatiojärjestelmien kehittämiseen
- koordinoi joukkoliikenteen ja kuntien järjestämien henkilökuljetusten seudullista yhteistyötä
- huolehtii yhdessä liikennöitsijöiden kanssa joukkoliikenteen tiedottamisesta ja markkinoinnista.

Muutoin lautakunnan toiminnassa noudatetaan soveltuvin osin mitä Kuopion kaupungin hallintosäännössä on lautakuntien tehtävistä ja ratkaisuvallasta määrätty.

4.2 Joukkoliikenneyksikkö

Lautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja toimeenpanosta sekä henkilökuljetusten asiantuntijapalveluista, kuten kuljetusten suunnittelusta ja hankinnasta sekä lausuntojen antamisesta huolehtii Kuopion kaupungin kaupunkiympäristön suunnittelupalvelujen joukkoliikenneyksikkö yhdessä Siilinjärven nimeämien edustajien kanssa. Yksikön vastuuhenkilönä toimii joukkoliikennepäällikkö, jonka lisäksi yksikössä on tarvittava määrä joukkoliikenne- ja henkilökuljetusasiantuntijoita.

Siilinjärven kunnan ja joukkoliikenneyksikön edustajat tekevät yhteistyötä Pohjois-Savon alueellisen henkilöliikennetyöryhmän kanssa.

5. TALOUS JA KUSTANNUSTEN JAKO

Toiminnan kustannusten jaossa noudatetaan seuraavia periaatteita:

Joukkoliikennelautakunnan sekä joukkoliikenneyksikön joukkoliikenteen järjestämiskustannukset jaetaan sopijakuntien asukaslukujen suhteessa. Seudun yhteisten suunnittelu-, tutkimus- ja kehityshakkeiden kustannukset jaetaan yleensä asukaslukujen suhteessa, mutta toisenlaisesta jaosta voidaan sopia tapauskohtaisesti.

PSA:n mukaisesti hankitun liikenteen kustannukset jaetaan seuraavasti:

- Kunnan sisäisen liikenteen kustannuksista vastaa asianomainen kunta. Kunnilla on oikeus ostaa omalla kustannuksellaan lisäliikennettä.
- Kuntien välisen joukkoliikenteen kustannukset jaetaan kuntien kesken kuntalaisten matkustuksen suhteessa ja lipputulot käytön suhteessa joukkoliikennelautakunnan vahvistamien jakosuhteiden mukaisesti. Laskutettavista liikennöintikustannuksista vähennetään lipputulot.

Joukkoliikennepalvelujen toteutuneet järjestämisen kokonaiskustannukset ja edellä mainittujen yhteisten hankkeiden kustannukset katetaan kuntien maksuosuuksilla, Liikenneviraston myöntämällä keski suurten kaupunkiseutujen valtionavustuksilla, erillishankkeisiin saatavilla valtionavustuksilla sekä muilla mahdollisilla tuloilla. Valtionapu jaetaan kuntien toteutuneiden avoimen joukkoliikenteen liikennöintikustannusten suhteessa.

Joukkoliikennelautakunta laatii Kuopion kaupunginvaltuustolle esityksen seuraavan kalenterivuoden talousarvioksi. Talousarvion valmistelussa on sopijakunnille varattava tilaisuus esityksen tekemiseen yhteistoiminnan tavoitteista ja rahoituksesta. Tätä varten seuraavan kalenterivuoden alustava talousarvio toimitetaan jäsenkunnille lokakuun loppuun mennessä ja hyväksytty talousarvio tammikuun loppuun mennessä.

Talousarviossa esitetään yhteistoiminnan tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja osoitetaan rahoitustarpeen kattaminen sopijakuntien maksuosuuksilla ja muilla tuloilla. Talousarvio on laadittava siten, että edellytykset yhteistoiminnan hoitamiseen turvataan. Yhteistoiminnan tehtävissä ja niiden rahoituksessa on noudatettava talousarviota.

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää Kuopion kaupunginvaltuusto. Esitys muuttamisesta on annettava sopijakunnille tiedoksi hyvissä ajoin ennen asian käsittelyä. Joukkoliikennelautakunta seuraa talousarvion toteutumista.

Sopijakuntien maksuosuudet yhteistoiminnan menoista laskutetaan neljännesvuosittain. Mahdolliset oikaisut maksuosuuksiin tehdään seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä.

6. NEUVOTTELU- JA LAUSUNTOMENETTELYT SEKÄ SOPIMUKSEN SEURANTA

Muista kuin talousarvioon ja -suunnitelmaan liittyvistä neuvotteluista ja lausunnoista sovitaan seuraavaa:

Toimivalta-alueen yhteinen palvelutasomäärittely tarkistetaan tarpeen mukaan tai vähintään viiden (5) vuoden välein. Joukkoliikennelautakunta valmistelee esityksen palvelutasomäärittelyksi yhteistyössä Siilinjärven kanssa. Palvelutason hyväksyy ja toimeenpanee joukkoliikennelautakunta.

Joukkoliikennelautakunta valmistelee yhteistyössä Siilinjärven kanssa esitykset kuntien kustannuksiin vaikuttavista joukkoliikennemuutoksista, samoin kuin liikennöintisuunnitelmista sekä joukkoliikenteen palvelutasoon ja kustannuksiin vaikuttavista muista merkittävistä järjestelyistä. Päätökset tehdään Kuopion kaupungin hallintosäännön ja kaupunkiympäristön palvelualueen toimintasäännön mukaisesti.

Joukkoliikennelautakunta valmistelee lausunnot lautakunnalle toisen toimivaltaisen viranomaisen toimivaltaan kuuluvasta joukkoliikenteestä, jos sillä on oleellista vaikutusta yhteistoiminta-alueen joukkoliikenteen palvelutasoon, ja antaa lausunnot pienistä toiselle viranomaiselle kuuluvista joukkoliikenteen muutoksista tarvittaessa.

Sopimuksen toteutumista seurataan kerran vuodessa pidettävässä arviointikokouksessa, jonka joukkoliikennelautakunta järjestää. Kunnat nimeävät seurantakokoukseen edustajansa.

7. SOPIMUKSEN VOIMAANTULO, IRTISANOMINEN JA MUUTOKSET

Tämä sopimus astuu voimaan x.x.2018.

Sopimus on voimassa toistaiseksi. Sopimus voidaan irtisanoa kunkin vuoden kesäkuun loppuun mennessä ja irtisanominen astuu voimaan seuraavan vuoden 1. päivänä. Irtisanominen merkitsee sitä, että sopijakunta luopuu sopimuksen tarkoittamasta yhteistyöstä.

Tämän sopimuksen muuttaminen edellyttää molempien sopijakuntien suostumusta.

Joukkoliikennelautakunta voi tehdä sopimukseen kuntien neuvottelemia vähäisiä ja teknislousteisia tarkistuksia.

8. ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

Tätä sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan keskinäisin neuvotteluin. Tarvittaessa neuvottelujen pohjaksi pyydetään Suomen Kuntaliiton asiantuntijalausunto. Jos ratkaisua ei näin synny, erimielisyydet ratkaistaan Pohjois-Savon käräjäoikeudessa.

9. ALLEKIRJOITUKSET

Tätä sopimusta on tehty kaksi saman sisältöistä kappaletta.

Kuopiossa __.__.2018

Siilinjärvellä __.__.2018

Kuopion kaupunki

Siilinjärven kunta

Jari Kyllönen
apulaiskaupunginjohtaja

Vesa Lötjönen
kunnanjohtaja

Kaisu Matinniemi
joukkoliikennepäällikkö

Pekka Kauhanen
talouspäällikkö